

UrbanStorm ^{Life}

Looduslähedased sademeveelahendused Viimsis ja Tallinnas – mida oleme õppinud?

- Tanel Mätlik, Viimsi Vallavalitsus
- Mai Andresson, Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet

Probleemide/ piirangute kaardistus

→ **mis on probleemiks** - välja selgitada, mis on täpne sademevee probleem ja piirangud/tingimused konkreetses piirkonnas. Näitena,

◆ Viimsis:

- õhuke pinnasekiht
- sinisavine aluspind
- madal filtratsioonimoodul
- vihmaveel puudub loomulik äravool
- vananev sademeveetaristu
- 1 pilootala – Viimsi mõisa park - on nii kaitsealune park kui ehitismälestis

◆ Tallinna Trummi piirkonnas:

- liigveest tingitud probleemid kohalike inimeste kinnistutel (uputuse oht);
- Ala asub osaliselt Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal.
- Mälestised: Glehni loss, Glehni lossi palmimaja, skulptuur "Krokodill" ja skulptuur "Kalevipoeg".
- Veekaitse objektid: Rõõmuallikas ja lisaku soon, puurkaevu sanitaarkaitseala Glehni lossi juures
- Looduskaitse objektideks alal on suur käopõll (Listera ovata) ja pruunikas pesajuur (Neottia nidus-avis).
- Kahepaiksete elupaik - looduskaitsealused

Võimaliku lahenduse valik

- **kuidas lahendada** - teha selgeks, NBS/SuDS lahendab mis probleemi – kõik lahendused ei sobi igale poole - sõltub sademevee kogusest, reljeefist, pinnasest ja ala kasutusest
- **kasulikud näited/eeskujud** - palju kasu parimate praktikate kaardistusest
 - õppereisid – [Taani/Rootsi](#), [Soome](#), [UK](#)
 - publikatsioonid – [Hulevesiopas](#), [CIRIA The SUDS Manual](#) jpt
 - uued teadmised kokku koondatud LIFE UrbanStorm enda publikatsioonidesse - [Säästlike sademeveesüsteemide teejuht](#), [Eesti kliimasse sobivad sademeveelahendused](#), uus valmiv käsiraamat
- **aeg** - ettevalmistustöö võtab aega - 4,5 aastase projekti LIFE UrbanStorm esimesed 1,5 aastat! (geodeetilised tööd, alusuuringud-eksperthinnangud, tehnilise lahenduse valik, projekteerimine jms)
- **ekspertide kaasamine** - kui endal napib kogemusi-teadmisi, siis kaasata ülikoole jt kompetentsikeskusi – Eesti Maaülikool meie projektis

Projekteerimine & Rajamine

- **tihe koostöö** - alguses projekteerija ja hiljem ehitajaga/ seadmete tarnijaga
 - uued nõ. ebatraditsioonilised lahendused vajavad rohkem süvenemist/läbiarutamist
 - võtta arvesse erinevaid piiranguid - Viimsis oli vaja mõisa pargi algselt kavandatud lahendust muuta, kuna tegemist kaitsealuse pargiga ja ehitismälestisega; Tallinnas oli era omandis olevate kinnistute rohkus, mis muutis võimalike lahenduste projekteerimise väljakutsuvamaks;
- **tähelepanu eelarvestamisele** – üsna suur risk on ehituse oodatust kallim maksumus, kui ehitusprojektis kavandatud tööde maksumust on alahinnatud ja/või turul ehitushinnad kallinevad. Kuidas maandada – tööde eelarve hoolikas kalkuleerimine, rahalise reservi ja tehnilise lahenduse plaan B tegemine. Viimsis oli selleks pilootalade arvu vähendamine algselt kavandatud 4-lt 2-le ja lahenduse sisu korrigeerimine. Tallinnas oli eeldatav projekteerimise maksumus 100 000 eurot, tegelik maksumus 164 000 eurot.
- **mõistlik ajavaru** - panna kohe alguses ehitusetapi ajakavasse varuaeg, juhuks kui ehitushange ebaõnnestub ja vaja teha uuesti. Tallinna puhul projekteerimine ja ehitusloa väljatus pikenes esialgsest ajakavast 400 päeva pikemaks, kokku 5 menetlusringi EHR'is.

Jätkusuutlikkus

- **läbimõeldud plaan** - kui KOV territooriumil on probleeme rohkem kui 1, siis kohe alguses panna paika pikem plaan, mis etapis mida mõistlik ära teha ja kus rahastada – kas valdkonna arengukavaga, kliimamuutustega kohanemise strateegiaga vm. poliitikadokumendiga. Viimsis on selleks [Sademevee arengukava 2016-2027](#) ning [Kliimamuutustega kohanemise arengukava 2021-2031](#), Tallinnas on selleks [Tallinna Kliimakava aastani 2030](#) ja [Tallinn 2035 Arengustrateegia](#)
- **hooldus** - NBS/SUDS-del oma spetsiifilised hooldusvajadused – vaja juhendada operaatorit (nt imbväljakul/immutusalal sisse- ja väljalaskeavade kontroll ja vajadusel puhastamine jne – vt meie projekti publikatsioone)
- **skaleerimine** – NBS/ SUDS-de rajamine ei pea olema ainult avaliku sektori (nt KOV) ülesanne, vaid nii erasektor kui kohalikud elanikud saavad ise palju ära teha! Alates 2021. suvest nõuab Viimsi Vallavalitsus kõigilt uute hoonete projektidelt säästlike sademeveelahenduste elementide rakendamist

Aitäh!

Tanel Mätlik, mobiil: +372 5102705,
email: tanel.matlik@viimsivv.ee

Mai Andresson, mobiil: +372
55599377, email:
mai.andresson@tallinnlv.ee

Projekt koduleht:
<https://urbanstorm.viimsivald.ee/>